

(יא) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו. אמר הקדוש ברוך הוא, אתם אמרתם היש ה' בקרבנו אם אין - הרי אני מוסר אתכם לכלב. מיד - ויבא עמלק.

רבי יהודה אמר, (במדבר כב) ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וכי ראשית גוים עמלק, והלא כמה לשונות ועמים ואמות היו בעולם עד שלא בא עמלק?! אלא, כשיצאו ישראל ממצרים, פחד ואימה נפלו על כל העמים של העולם מישראל, והו שכתוב שמעו עמים ירגזון חיל אחז ישבי פלשת. ולא היה עם שלא היה פוחד מהגבורות העליונות של הקדוש ברוך הוא, ועמלק לא היה פוחד. והו שכתוב ולא ירא אלהים. לא פחד לקרב אליך.

ורבן ראשית גוים. (ועמלק היו הראשונים) שפאו לערף קרב בישראל היה עמלק, ולכן ואחריתו עדי אבד, שכתוב כי מחה אמהה את זכר עמלק. וכתוב תמחה את זכר עמלק. והו שכתוב ואחריתו עדי אבד. עדי אבדו היה צריך להיות! אלא עד שיבא הקדוש ברוך הוא ויאבד אותו, וכלומר, עד שהקדוש ברוך הוא יאבד אותו) שכתוב כי מחה אמהה וגו'. אמר רבי אלעזר, בא ראה, אף על גב שהצור תמים פעלו ועשה עמהם חסד להוציא להם מים, לא עזב את שלו, שהרי כתוב ויבא עמלק.

רבי אבא פתח ואמר, (קהלת ו) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני האדם אטומי לב, משום שלא משתדלים בתורה. יש רעה חולה - וכי יש רעה שהיא חולה ויש רעה שאינה חולה? אל ודאי שיש רעה חולה, ששנינו, מצד

מתקיפותא דלהון דאקרי כלב, ודא חציפא מפלהו, הדא הוא דכתיב, (שמות יא) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו. (ג"א מתקיפותא דלהון נפיק שהוא דאקרי כלב, ודא חציפא מפלהו) אמר קדשא בריך הוא, אתון אמרתון, היש יי בקרבנו אם אין, הרי אני מוסר אתכם לכלב. מיד ויבא עמלק. רבי יהודה אמר, (במדבר כד) ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וכי ראשית גוים עמלק, והלא כמה לישנין ועמין ואומין הוו בעלמא, עד לא אתא עמלק.

ארא, פד נפקו ישראל ממצרים, דחילו ואימתא נפלה על כל עמין דעלמא מישראל, הדא הוא דכתיב, (שמות טו) שמעו עמים ירגזון חיל אחז ישבי פלשת. ולא הוו עמא דלא הוו דחיל מגבוראן עלאין דקודשא בריך הוא, ועמלק לא הוו דחיל, הדא הוא דכתיב, ולא ירא אלהים. לא דחיל למקרב לגבך.

וער דא ראשית גוים. (עמלק הו קדמא) דאתו לאגחא קרבא בישראל עמלק הוו. ובגיני כן ואחריתו עדי אבד, דכתיב כי מחה אמהה את זכר עמלק. וכתוב, (דברים כה) תמחה את זכר עמלק, הדא הוא דכתיב ואחריתו עדי אבד. עדי אבדו מיבעי ליה. אלא עד דיייתי קדשא בריך הוא ויאבד ליה, (כלומר עד דקודשא בריך הוא יבא אבד ליה) דכתיב כי מחה אמהה וגו'. אמר ר' אלעזר, תא חזי, אף על גב דהצור תמים פעלו, ועביד עמהון חסד לאפקא לון מיא, לא שבק דידיה, דהא כתיב ויבא עמלק.

רבי אבא פתח ואמר, (קהלת ה) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש. כמה בני נשא אטימין לבא, בגין דלא משתדלי באורייתא.

יש רעה חולה, וכי יש רעה דהיא חולה, ויש רעה דלאו היא חולה. אלא